

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wiktymologia I (Nauka ogólna o ofierze) - ćwiczenia, PG_00131395						
Kierunek studiów	Kryminologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Prawa i Administracji -> Katedra Prawa Karnego Materialnego i Kryminologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Agnieszka Dalecka-Werpachowska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	20.0	0.0	0.0	0.0	20
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	20		0.0		5.0	25
Cel przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami, teoriami i kierunkami badań wiktymologicznych oraz ukazanie znaczenia problematyki ofiary. W ramach zajęć omawiane są typologie ofiar, czynniki ryzyka wiktyimizacji, mechanizmy powstawania zjawiska wiktyimizacji pierwotnej i wtórnej, a także społeczne i prawne konsekwencje bycia ofiarą przestępstwa. Studenci zdobywają wiedzę na temat relacji między ofiarą a sprawcą oraz roli ofiary w procesie karnym i systemie wymiaru sprawiedliwości. Celem zajęć jest również rozwinięcie umiejętności analizy przypadków wiktyimizacji oraz refleksji nad możliwościami wsparcia i ochrony osób pokrzywdzonych.</p>						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[KRYML3_KK06] Ma świadomość konieczności poszerzania kompetencji i kwalifikacji zawodowych, jak również doskonali umiejętności, potrafi samodzielnie wyznaczać kierunku własnego rozwoju i kształcenia.	Student dostrzega potrzebę stałego poszerzania wiedzy i kompetencji zawodowych w zakresie pracy z ofiarami przestępstw oraz potrafi planować własny rozwój w tym obszarze.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KRYML3_UU02] Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu kryminologii oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu analizowania, interpretowania i rozwiązywania problemów związanych z kryminologią.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu wiktymologii i dyscyplin pokrewnych do analizy i rozwiązywania problemów związanych z sytuacją ofiar przestępstw.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[KRYML3_UU03] Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii .	Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę o zjawiskach wiktymizacji, korzystając z literatury naukowej i nowoczesnych technologii, zarówno w języku polskim, jak i obcym.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KRYML3_UK02] Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach związanych z szeroko pojętą kryminologią, jednocześnie jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i nie będącymi specjalistami w kryminologii.	Student jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w działaniach instytucji i organizacji zajmujących się pomocą ofiarom przestępstw, a także potrafi komunikować się zarówno ze specjalistami, jak i osobami spoza środowiska kryminologicznego.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK5] realizacja zadania problemowego
	[KRYML3_UW01] Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności kryminologii.	Student potrafi obserwować i interpretować zjawiska społeczne związane z wiktymizacją oraz wskazywać ich powiązania z różnymi obszarami badań i praktyki kryminologicznej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[KRYML3_UW05] Potrafi posługiwać się zasadami i normami prawnymi oraz zawodowymi w podejmowanej działalności kryminologa.	Student potrafi stosować podstawowe zasady prawne i etyczne w pracy z ofiarami przestępstw, w tym w zakresie udzielania wsparcia i ochrony ich praw.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[KRYML3_WG01] Ma elementarną wiedzę o charakterze nauk prawnych oraz związanych z naukami o przestępstwie, ich miejscu w systemie nauk i wzajemnych relacjach.	Student ma elementarną wiedzę o naukach prawnych i kryminologicznych w kontekście badań nad ofiarą przestępstwa oraz zna ich miejsce i powiązania w systemie nauk społecznych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[KRYML3_UW07] Posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych oraz wykorzystywania tej analizy w pracy zawodowej.	Student potrafi analizować zjawiska społeczne związane z wiktymizacją i wykorzystywać tę analizę do wyjaśniania problemów oraz formułowania propozycji działań pomocowych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KRYML3_KR07] Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych, jak i zespołowych działań w zakresie kryminologii oraz nauk pokrewnych.	Student jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych związanych z analizą zjawisk wiktymizacji i problematyki ofiar przestępstw, wykazuje wytrwałość i zaangażowanie w pracy indywidualnej i zespołowej w tym zakresie.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SK5] realizacja zadania problemowego
	[KRYML3_WG04] Ma elementarną wiedzę na temat przedmiotu regulacji poszczególnych gałęzi prawa związanych ze studiowanym kierunkiem.	Student posiada wiedzę na temat regulacji prawnych dotyczących ochrony ofiar przestępstw i ich miejsca w systemie prawa karnego oraz innych gałęzi prawa.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[KRYML3_WG02] Zna podstawową terminologię oraz podstawowe pojęcia z zakresu prawa, kryminologii oraz nauk z nimi powiązanych.	Student zna podstawową terminologię i pojęcia wiktymologiczne oraz powiązane z naukami prawnymi i kryminologicznymi, w tym pojęcia dotyczące typologii ofiar, mechanizmów wiktymizacji oraz ochrony ofiar.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[KRYML3_KK01] Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, a także rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	Student ma świadomość własnego poziomu wiedzy w zakresie wiktyologii i dostrzega potrzebę dalszego kształcenia oraz poszerzania kompetencji w tej dziedzinie.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[KRYML3_UW06] Potrafi dostrzegać i analizować dylematy moralne i prawne w pracy zawodowej.	Student potrafi dostrzegać i analizować dylematy moralne i prawne pojawiające się w pracy z ofiarami przestępstw oraz w działaniach na rzecz ich ochrony i wsparcia.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
Treści przedmiotu	<p>Podczas zajęć omawiane są geneza i rozwój wiktyologii, główne kierunki badawcze oraz miejsce tej dyscypliny w systemie nauk penalnych i społecznych. Przedstawiane są definicje ofiary przestępstwa, typologie ofiar oraz czynniki zwiększające ryzyko wiktylizacji. Szczególna uwaga poświęcona jest mechanizmom wiktylizacji pierwotnej i wtórnej, w tym roli instytucji publicznych i mediów w procesie wtórnej wiktylizacji.</p> <p>W ramach zajęć omawia się społeczne i prawne konsekwencje bycia ofiarą przestępstwa, w tym prawa i obowiązki pokrzywdzonego w postępowaniu karnym oraz dostępne formy wsparcia i ochrony. Analizowane są również relacje między ofiarą a sprawcą, zagadnienia związane z postrzeganiem ofiar w społeczeństwie oraz stereotypy wiktylizacyjne. Istotnym elementem jest także analiza przypadków (case studies) pozwalających na praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy oraz refleksja nad działaniami prewencyjnymi i możliwościami poprawy sytuacji ofiar w systemie prawnym i społecznym.</p>		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin pisemny/test	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>1. E. Bieńkowska, Wiktyologia, Warszawa 2018.</p> <p>2. P. Chomczyński, P. Frąckowiak, D. Woźniakowska, Kryminologia. Teoria i praktyka, Warszawa 2024.</p> <p>3. J. Malec, Raport. Sytuacja ofiar przestępstw w Polsce, Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich 2002, nr 45.</p>	
	Uzupełniająca lista lektur	<p>S. Spurek, Przeciwdziałanie przemocy domowej. Komentarz, Warszawa 2023.</p> <p>B. Hołyst, Wiktyologia społeczna, Warszawa 2024.</p> <p>L. Falandysz, Wiktyologia, Warszawa 1979.</p> <p>W. Klaus, L. Mazowiecka, A. Tarwacka (red.), Z problematyki wiktyologii. Księga dedykowana Profesor Ewie Bieńkowskiej, Warszawa 2017.</p> <p>M. Kowalczyk: Zabójcy seryjni i wielokrotni: studium kryminologiczno-wiktyologiczne, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2021</p>	
	Adresy eZasobów		

<p>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</p>	<p>Geneza i rozwój wiktymologii jako dyscypliny naukowej.</p> <p>Podstawowe pojęcia i terminologia wiktymologiczna.</p> <p>Typologie ofiar przestępstw kryteria i znaczenie praktyczne.</p> <p>Czynniki ryzyka wiktymizacji oraz grupy szczególnie narażone na wiktymizację.</p> <p>Mechanizmy wiktymizacji pierwotnej i wtórnej rola instytucji publicznych, organów ścigania i mediów.</p> <p>Prawa ofiary w postępowaniu karnym ochrona i wsparcie pokrzywdzonego.</p> <p>Relacja sprawca ofiara i jej znaczenie dla procesu wiktymizacji.</p> <p>Prewencja wiktymizacji działania systemowe i lokalne.</p> <p>Spoleczne postrzeganie ofiar i stereotypy wiktymizacyjne.</p> <p>Aktualne problemy praktyczne i kierunki badań wiktymologicznych w Polsce i na świecie.</p>
<p>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</p>	<p>Nie dotyczy</p>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.